

Eren dos que es barallaven...

Teníem la convicció, ahir, que res no passaria. I res no ha passat. L'experiència de molt anys ens alligona una mica. Ni les trompades al passadís, ni el torneig oratori a la Cambra tenen cap transcendència positiva. Els cops al bulto del pes fort radical, va encaixar-los, impassible, el pes encara més fort de la Coalició que mana. Ningú no va caure, però diríem que la puntuació és favorable al Govern. La part del matx que falta en escriure aquestes ratlles potser serà més espectacular. Don Inda, és base, com Paulino, i la seva boxa combativa és de les que s'emporten els espectadors.

Sembla que la política s'hagi convertit en un teatre on fos representada la "Comèdia de l'home que va perdre el temps"... En definitiva, això. Res més que això. Una pèrdua de temps, irreparable, que mai no tornarà i després ens sabrà greu a tots haver-lo perdut.

Es absurda la teoria que aquestes Corts han de donar llur missió per acabada. Això, més que fals, és canalla. Aquestes Corts no es poden dissoldre sense haver complimentat un deure moral que tenen amb Catalunya, a saber, enllestir el seu Estatut, en forma que faci possible la seva immediata promulgació. Mancar a aquesta obligació equivaldria a una burla intolerable a la nostra dignitat.

Azaña i els socialistes. Lerroux i

els monàrquics. Heu-vos ací les dues forces en contraposició. La baralla sembla circumscrita a elles dues. I no és això. Qui rep els cops, encara que no els acusi, és l'Estatut de Catalunya, que roman encaïllat en un fangar sense sortida. La sessió d'ahir va ésser perduda per nosaltres, encara que no hi hagués cap guanyador... Anem a entrar en la substància de l'Estatut, la magna incògnita de l'ensenyament... I hem d'aturar-nos a la porta, rosegant-nos els punys, per esperar que els estadants de la casa hagin acabat de tirar-se els plats pel cap.

No hem avançat gaire. L'espanyol mig, sent encara més inclinació pels torneigs d'oratori que pels fets vitals per a l'esdevenidor de la nació. Aquests els estima secundaris, creu que tenen espera i fins i tot ens increpa i ens bescanta, quan nosaltres clamem per la seva prompta resolució. Allò primordial per a l'espanyol encara saturat de la política monàrquica és el "discurso entero y pronunciado"... I per això aquesta mena d'espanyols empenyen el més representatiu dels republicans "ancien style", per tal que promogui debats polítics innecessaris, inoportuns, però que plauen i fan les delícies als néts, o besnéts d'aquells espanyols que odien el liberalisme i feien farina blanca amb els cent mil fills de Sant Lluís.

Una crida als comunistes i socialdemòcrates d'Alemanya

L'estació oficial moscovita de Ràdio-difusió, ha llançat una crida als comunistes i socialdemòcrates d'Alemanya, en la qual els invita a una estreta unió; diu que aquesta unió és absolutament necessària "donats els imminents moments de perill que s'apropen per a la classe treballadora del país".

"Es urgentment necessari — diu el manifest radiat — que tots els obrers alemanys s'uneixin i esborrin els punts de mira que els separen". Diu que sota les circumstàncies presents, tots els comunistes, socialistes, socialdemòcrates, així com els cristians socials han de tenir en

compte que es debaten qüestions molt més altes i importants que una simple qüestió de programa de partit.

S'estén en consideracions sobre l'actual estat dels obrers alemanys i diu que "ara és qüestió de vida o mort per a les classes treballadores i per a tot el moviment obrer". Diu que amenaça a Alemanya el perill del feixisme, que és la major esclavitud dels obrers.

Acaba dient que els soviets confien que els seus camarades alemanys sabran esborrar les diferències que els separen per a fer triomfar l'ideal de tots els obrers.

Entorn del debat polític

El que diu el senyor Lerroux

El senyor Lerroux, quan abandonava el Congrés i en contestar a les felicitacions que els seus amics li adreçaven, sobresortint la resistència física de què havia donat mostres, contestà:

—En aquests moments cal treure forces de feblesa. Demà intervindrà segurament una altra vegada, puix encara queda molt a dir, car no he recollit diverses coses de les que ha dit el senyor Azaña, les unes per oblit i les altres per no fer inacabable el meu discurs rectificació.

—Ara veurem—afegí—el que diu l'opinió. Cal tenir en compte que l'opinió sempre demana cavalls.

Opinió del senyor Companys

El senyor Companys ha dit:

—La segona part del discurs del president del Consell m'ha semblat molt bé i la rectificació del senyor Lerroux més que deficient, lamentable.

Com a resultat del debat em sembla que es formen dos nuclis d'opinió: l'un de dretes, amb el senyor Lerroux, i l'altre d'esquerra, amb el senyor Azaña.

El Govern s'ha enfortit després del debat.

Jo sóc testimoni de major excepció perquè a Catalunya hi ha un estat d'opinió esquerrana que encara no ha tingut representació en els nuclis oficials del país, i si hi ha alguns descontents en la massa per l'obra del Govern és per no haver-li donat un sentit més marcadament esquerrà.

Han usat de gran tolerància amb les dretes, amb el propòsit de tenir una major assistència social i les dretes s'han encoratjat.

Quant a les manifestacions al·ludides pel senyor Lerroux, estic segur que entre els que el seguirien formarien tots els enemics de la República i totes les dretes. Però en el moment que s'observés el menor perill per a la República les esquerres s'aixecarien en moviment entortollador formidable.

El comte de Romanones

El comte de Romanones deia:

—No ha estat un duel a mort, com esperava la gent, ha estat a primera sang amb sabre sense punta. Per la meua part em satisfà la

declaració que s'ha fet de què la República no vol res amb els monàrquics, perquè així s'assabentaran d'això els monàrquics.

Els dos oradors han estat a to i han dit coses grosses.

El senyor Royo Villanova

El senyor Royo Villanova ha manifestat:

—S'ha vist clarament que el senyor Azaña prefereix governar amb els socialistes, millor que amb els republicans.

Si Cànovas i Sagasta haguessin tingut el criteri de l'actual president del Consell, no hauria hagut mig segle de monarquia.

El discurs del senyor Lerroux li ha semblat admirable, sobretot en la rectificació.

El senyor Franchy

El senyor Franchy:

—M'ha semblat que el senyor Lerroux ha estat dintre de límits molt precisos, com jo ho esperava, i tinc curiositat per les intervencions dels socialistes.

El senyor Martínez de Velasco

El senyor Martínez de Velasco manifestà que el discurs del senyor Lerroux li havia semblat molt bé i que el cap del Govern s'havia sortit algunes vegades de la discussió plantejada.

Ha emprat, afegí, veritables sofismes, com el d'afirmar que el partit socialista no governa, perquè no té majoria a les Corts, quan en realitat és el que està portant la direcció de les coses, com passa amb el projecte de llei de la Reforma Agrària, que és perfectament socialitzant.

Té, no obstant, el senyor Azaña una qualitat extraordinària i prestigiosa, la d'ésser un apassionat fred.

Maura, Ortega Gasset, Ossorio i Gallardo, Sánchez Roman i altres refugiren tot comentari.

El mateix féu el president del Consell.

Un periodista li digué:

—Demà, altra vegada, senyor president.

—Sí, però això ja està despuntat. Així ho veig jo, o almenys així ho desitjo.